

“La ciutadania se sent desencantada, hem de fer-los retrobar la il·lusió”

Toni Martí (les Escaldes i Engordany, 1963) és el candidat a cap de govern per Demòcrates per Andorra (DA), un nou partit de centre que aplega polítics que ja han militat en uns altres partits.

En quin context neix Demòcrates per Andorra (DA), que aplega diverses sensibilitats polítiques?

—Sorgeix d’una voluntat conjunta de molta gent amb experiència política, que venim de diversos horitzons polítics i que som capaços d’unir-nos davant la difícil situació que viu Andorra. Per tant, ens uneix únicament un desig de sumar un projecte de centre a favor d’Andorra. Tan senzill com això. De la mateixa manera que és indiscutible que només una persona es pot presentar pel Partit Socialdemòcrata (PSA), a Demòcrates per Andorra teníem molta gent que podia encapçalar la llista. Al final es va decidir que havia de ser jo, però persones com ara Jordi Cinca i Ladislau Baró estan tant o més preparats. Estem units, i la cosa que menys importa és qui sigui la cara visible del projecte.

—**Què oferiu de nou als ciutadans andorrans?**

—A curt termini, tenint en compte la crisi que ens afecta d’una manera directa, hem de prioritzar les inversions i potenciar els pilars econòmics d’Andorra, que són el turisme, el comerç, la banca. Per tant, cal realisme amb allò que hem de fer a curt termini, ajudar que veritablement continuïn funcionant aquests tres pilars. Però, al mateix temps, hem de posar les bases per a una Andorra que necessita una diversificació econòmica. I en aquest sentit tenim una altra urgència: obrir la nostra economia a les inversions estrangeres. Ho podem fer amb el consens de les forces polítiques i la ciutadania, encarrilant-nos cap al mercat europeu.

—**Si es reproduïx un empat al Consell General com a la legislatura passada, ajudareu a aprovar el pressupost governi qui governi, o hi haurà condicions?**

—No els blocarem. En cas que Demòcrates per Andorra no tinguéssim la possibilitat de formar govern, la veritat és que, simplement, els deixarem passar i evitarem que hi hagi un altre bloqueig com el dels darrers dos anys. Espero que aquesta manera d’actuar responsable, que ja dic des d’ara que tindrem, també la tingui el PSA si la situació és a la inversa.

—**El bloqueig pressupostari durant dos exercicis ha tingut un cost per al país, que no ha pogut avançar en molts àmbits.**

—S’han perdut dos anys perquè no s’ha sabut negociar. La veritat és que qui té més responsabilitat és qui més consellers té, i que, per tant, té la missió de dur endavant les negociacions. Com que nosaltres no volem mirar cap al passat, no ens cal un eslògan com el dels socialdemòcrates, perquè sempre hem mirat cap al futur.

—**Si governeu, haureu de fer un pla de reducció del deute de l’administració. El teniu a punt?**

—La situació és la que és. Per tant, amb rigor, tocant de peus a terra, prioritzarem les nostres inversions i mirarem d’equilibrar els comptes d’aquí a quatre anys. Aquest és el nostre compromís. Per aconseguir-ho cal un esforç important i conciliar moltes posicions, a més —és clar— de comptar amb la complicitat de la ciutadania. Això voldrà dir que si sóc cap de

govern, els consellers i els ministres hauran d’estudiar els dossiers econòmics, però també hauran de cercar complicitats amb el poble d’Andorra. Som un país petit, podem connectar fàcilment amb l’elector, i també amb el resident.

—**Com a cap de govern, Jaume Bartumeu ja ha proposat un pacte d’estat per a la negociació de l’encàrrec d’Andorra a la Unió Europea. Hi esteu a favor?**

—Però és que no ha de ser únicament un pacte entre polítics, sinó també amb la ciutadania, que és molt més important. Hem de fer l’adequació a Europa mitjançant pactes polítics, això és evident, però si no escoltem la veu dels ciutadans a la llarga no ens en sortirem, com a país.

—**El distanciament històric d’Andorra amb la UE ha fet que, sovint, Brussel·les acabés imposant unes normes al país. Ara és moment de canviar les relacions i que Andorra s’anticipi a alguns esdeveniments?**

—Sense dubte, hem de ser proactius a casa perquè des d’Europa de totes maneres ens imposaran moltes coses. Hem de fer un canvi de xip i a partir d’ara fer política d’anticipació respecte a Europa.

—**La llei d’horaris comercials aprovada pels socialdemòcrates ha suscitat una certa polèmica al país. Si governeu, la revocareu?**

—No la revocarem, però volem remarcar que aquesta llei no té res a veure amb la conciliació familiar, com volia fer creure el PSA. Evidentment, l’empresari ha de complir la legislació vigent a l’àmbit laboral, però tothom pot veure que la principal urgència que tenim al país és conservar l’ocupació. Per tant, com més aflluència de gent als comerços, millor. No és pas una polèmica supèrflua, això és fa a Espanya i a França amb partits que són de dretes i d’esquerres.

EL TEMPS

—Des de DA defenseu un turisme capaç de captar visitants amb un alt nivell adquisitiu, que vinguin atrets per la seguretat del país i la natura. Per aconseguir-ho caldrà fer canvis en la política de promoció turística.

—Efectivament, hem de potenciar en les campanyes turístiques la seguretat i també tots els actius que tenim en patrimoni natural. Hem perdut més de tres milions de visitants i els hem de recuperar. Per tant, tot anirà encaminat a aguantar els pulmons tradicionals, el comerç i el turisme, fins que no fem les reformes necessàries per a tenir-ne més.

—Això ja ho han intentat tots els governs anteriors, sense gaire efectivitat...

—Doncs hem de mantenir-ho, perquè hi ha molts llocs de feina en joc. Darrere d'un lloc de feina que es perd hi han moltes dificultats familiars. I arribarà un dia que no podrem viure només amb aquests tres pilars, hem de diversificar la nostra economia. Però això, que és molt fàcil de dir, s'ha de

fer amb consens a curt termini i a llarg termini.

—Podeu concretar algunes accions sobre aquest àmbit?

—La llei d'obertura d'inversions estrangeres és important, com també els convenis per a evitar la doble imposició, perquè la gent que s'estableix a Andorra per un atractiu fiscal no sigui penalitzada per exportacions de serveis cap a Espanya o França. A la UE també hi ha una gran feina a fer. En una Europa que es mou a gran velocitat, hem de ser proactius per a adaptar aquests pilars a les normes europees, sense pauses però sense presses, i sobretot amb el consens de la ciutadania. L'Andorra que tradicionalment ha viscut d'això ha de perdurar, però és essencial l'obertura progressiva i gradual sense que afecti el model d'economia d'Andorra. Com més pulmons econòmics tinguem, més bé respirarem.

—Quins serien aquests nous pulmons econòmics?

—Hem de fer que empreses d'alt valor afegit s'instal·lin a Andorra i donin

oportunitats als nostres joves i a la nostra ciutadania. La diversificació genera riquesa, genera ocupació i en definitiva sustenta l'estat del benestar.

—L'associació de residents gallecs Casa Galícia alertava d'un retorn massiu de residents per la crisi. Heu pensat en alguna mesura per a ajudar els residents?

—Demòcrates per Andorra no governarem per als 22.000 andorrans i andorranes que votaran, sinó per als 70.000 residents que viuen i conviuen a Andorra. Sempre m'han educat en el convenciment que l'Andorra que avui tenim l'hem aixecada entre andorrans i residents. Notícies com aquestes no em satisfan i s'hauran de buscar tots el mecanismes perquè això no torni a succeir. Sigui com sigui, aquests dos últims anys s'han perdut més de 4.000 llocs de feina. En aquest sentit, entenc que la ciutadania se sent desencantada, i la nostra missió serà fer-los retrobar la il·lusió.

Joan Tomàs